

Рекомендації
щодо дій медичних працівників* у разі появи симптомів COVID-19 та
порядку дій посадових осіб закладів охорони здоров'я, спрямованих на
належне розслідування гострих професійних захворювань

Загальні положення

Рекомендації розроблені на підставі вимог наступних нормативно-правових актів:

1. Кодексу законів про працю України (Стаття 171).
2. Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» (Стаття 39).
3. Закону України «Про охорону праці» (Стаття 22).
4. Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Статті 36, 43, 51)
5. Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337 (далі – Порядок).
6. Стандартів медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 березня 2020 р. № 722 (далі – Стандарти).
7. Стандарту екстреної медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)» затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 березня 2020 р. № 722 (далі – Стандарт).
8. Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації №058/о "Екстрене повідомлення про інфекційне захворювання, харчове, гостре професійне отруєння, незвичайну реакцію на щеплення", затвердженої наказом МОЗ України від 10.01.2006 № 1.
9. Наказу МОЗ України від 04 січня 2001 р. № 1 «Про затвердження форм медичної облікової документації, що використовується в лабораторіях лікувально-профілактичних закладів».
10. Листа МОЗ України від 6 квітня 2020 р. № 05.1-08/9247/2-20
11. Листа Держпраці України від 7 квітня 2020 р. № 2480/1/3.5-20

** У тексті рекомендацій використовується декілька термінів стосовно однієї і тієї ж особи згідно з термінологією, яка застосовується у відповідних нормативних актах: медичний працівник, пацієнт, працівник, потерпілий.*

*Для зручності усі вони позначені *.*

1. Медичний працівник* з симптомами COVID-19.

Медичний працівник*, у якого під час роботи з'явилися симптоми (ознаки) вірусного захворювання (підвищена температура, кашель або утруднене дихання, нежить, загальна слабкість, біль у горлі), має негайно повідомити про це свого безпосереднього керівника для встановлення діагнозу та отримання необхідного лікування.

У позаробочий час необхідно звернутись зі скаргою на стан здоров'я до сімейного лікаря або екстреної медичної допомоги.

Якщо протягом 14 днів до появи цих симптомів медичний працівник* мав контакти з підтвердженим або ймовірним випадком COVID-19 він має обов'язково про це повідомити та звернути увагу лікаря на те, що ці контакти були професійними, тобто є підстави для висновку щодо наявності підозри на гостре професійне захворювання.

У разі встановлення тимчасової втрати працездатності (надано лікарняний лист) працівник*:

- повідомляє сімейному лікарю або лікуючому лікарю (якщо пацієнта доправлено на лікування до стаціонару) назву, адресу та контактний телефон закладу охорони здоров'я, у якому він працює для надання (у разі лабораторно підтвердженого випадку інфікування COVID-19) екстреного повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на гостре професійне захворювання (п.6 [«Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві»](#)), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337, далі - Порядок);

- сам (за можливості) або за допомоги оточуючих має повідомити про захворювання та його обставини свого безпосереднього керівника.

Під час лікування працівнику* необхідно зберігати усі рецепти, чеки, квитанції та інші документи, які підтверджують оплату витрат на лікування.

Якщо заклад, до якого звернувся медичний працівник* з лабораторно підтвердженим COVID-19, з тих чи інших причин не надіслав екстрене повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на гостре професійне захворювання, працівнику* самому або через своїх представників доцільно звернутися до роботодавця із заявою у довільній формі про підозру на гостре професійне захворювання та пропозицією провести його розслідування.

Медичний працівник*, члени його сім'ї або уповноважена ними особа мають право одержувати від голови комісії із розслідування гострого професійного захворювання інформацію про хід проведення розслідування, ознайомлюватися з матеріалами розслідування, отримувати витяги та копії з них, вносити пропозиції, подавати документи щодо гострого професійного захворювання, надавати відповідні пояснення, а також з метою сприяння об'єктивному та своєчасному розслідуванню надавати відповідну інформацію, документи та висновки або сприяти їх отриманню від відповідних органів, установ і закладів тощо.

2. Посадові особи закладів охорони здоров'я

2.1. Заклади до яких звернувся пацієнт* з підозрою на COVID-19.

Сімейний лікар або лікуючий лікар

При зверненні пацієнта* з гострим респіраторним захворюванням (раптовий початок, лихоманка, та хоча б один з наступних симптомів: кашель або утруднене дихання), окрім заходів передбачених у [Стандартах медичної допомоги «Коронавірусна хвороба \(COVID-19\)»](#), затверджених [наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 березня 2020 р.№ 722](#) (далі – Стандарти), у разі, якщо це:

- медичний працівник*, який надає медичну допомогу або проводить догляд за хворим на COVID-19;
- працівник лабораторії*, яка обробляє зразки з дихальних шляхів отримані від хворих на COVID-19;
- працівник* патологоанатомічних/судово-медичних бюро/відділень, які безпосередньо приймали участь у розтині тіла, в тому числі взятті зразків для проведення ПЛР дослідження;

лікаряю потрібно організувати проведення забору матеріалу для лабораторного тестування (додаток 5 Стандартів) та транспортування з відповідним направленням (додаток 4 Стандартів) до лабораторного центру МОЗ України за адміністративно-територіальною належністю.

У разі лабораторного підтвердження COVID-19 (протокол лабораторного дослідження або форма [209/о](#)) з'ясувати місце роботи пацієнта* та повідомити свого керівника про необхідність надати закладу, працівником якого є пацієнт*, екстрене повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на гостре професійне захворювання (п.6 Порядку).

До екстреного повідомлення бажано додати копію документів про підтвердження COVID-19.

Керівник закладу або інша посадова особа на яку покладено обов'язки щодо надання екстрених повідомлень

Організує складання та невідкладну передачу з використанням засобів зв'язку (факс, телефонограма, електронна пошта) та протягом доби на паперовому носії екстреного повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на гостре професійне захворювання на виробництві (за можливості з копіями документів про підтвердження COVID-19):

- підприємству (установі, організації), де працює пацієнт* або на якому він виконував роботу;

- територіальному органу Держпраці за місцем настання гострого професійного захворювання;
- робочому органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування за місцем настання гострого професійного захворювання (далі - робочий орган Фонду).

2.2. Заклади, працівниками яких є медичні працівники* з підозрою на COVID-19.

Керівник закладу, при зверненні медичного працівника*, у якого під час роботи з'явилися симптоми (ознаки) вірусного захворювання повинен відсторонити його від роботи та організувати проведення його обстеження, тестування та лікування відповідно до вимог Стандартів.

Після лабораторного підтвердження COVID-19, або ж у разі надходження екстреного повідомлення про звернення потерпілого з посиленням на гостре професійне захворювання (якщо працівник* звертався за медичною допомогою до іншого закладу охорони здоров'я), керівник закладу зобов'язаний повідомити протягом двох годин з використанням засобів зв'язку про гостре професійне захворювання та не пізніше наступного робочого дня надати на паперовому носії повідомлення про гостре професійне захворювання (додаток 2 Порядку):

- територіальному органу Держпраці за місцем настання гострого професійного захворювання;
- робочому органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування за місцем настання гострого професійного захворювання (далі - робочий орган Фонду).

Для формування складу комісії з розслідування гострого професійного захворювання керівник закладу звертається до:

- територіального органу Держпраці щодо надання кандидатури лікаря з гігієни праці;
- до робочого органу Фонду щодо надання кандидатури представника Фонду;
- первинної профспілкової організації щодо надання кандидатури представника Профспілки.

Не пізніше наступного робочого дня після отримання інформації про гостре професійне захворювання від безпосереднього керівника працівника*, повідомлення від закладу охорони здоров'я, заяви потерпілого*, членів його сім'ї чи уповноваженої ним особи, за наявності лабораторного підтвердження COVID-19, наказом роботодавця утворюється комісія з розслідування гострого професійного захворювання.

До складу комісії входять:

- керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці (голова комісії);
- представник робочого органу Фонду;
- представник первинної організації Профспілки;
- лікар з гігієни праці територіального органу Держпраці;

Голова комісії повідомляє членів комісії від територіального органу Держпраці, робочого органу Фонду та представника первинної організації Профспілки про час та місце першого засідання комісії.

Робота комісії проводиться відповідно до [п.п. 4 – 69 Порядку](#).

У разі надходження повідомлення, що гостре професійне захворювання призвело до тяжких чи смертельних наслідків, робота комісії продовжується до призначення комісії із спеціального розслідування гострого професійного захворювання.

Керівник закладу зобов'язаний додатково надіслати повідомлення про гостре професійне захворювання:

- місцевій держадміністрації або органу місцевого самоврядування (у разі відсутності уповноваженого органу чи наглядової ради підприємства);
- виборному органу Профспілки вищого рівня;
- органу поліції;
- територіальному органу Держпраці. У повідомленні зазначаються кандидатури представників підприємства (установи, організації) та уповноваженого органу чи наглядової ради підприємства (у разі її утворення) (із зазначенням їх прізвища, імені, по батькові, посади, контактних телефонів) для включення їх до складу спеціальної комісії.

Голова комісії з розслідування гострого професійного захворювання передає усі матеріали, зібрані під час роботи комісії, голові комісії зі спеціального розслідування гострого професійного захворювання.

Відділ охорони праці в/а Профспілки

Відділ правової роботи в/а Профспілки

Інформація станом на 08 квітня 2020 року